

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Piątek dnia 2 Maja r. s. 1824 Roku.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa d. 27 kwietnia.

(z Korrespondenta Warszawskiego).

Postanowienie NAYJAŚNIEYSZEGO PANA w celu zapewnienia urzędnikom, oficyalistom i posługaczom, sposobu utrzymania się przyzwoitego, gdyby wiek podeszły lub utracone zdrowie niezdatnymi ich do dalszej służby uczyniły. (Dokończenie).

T Y T U Ł II.

O pensjach emerytalnych i o wsparciu dla wdów i sierot.

Art. 24. Emeryt utracą pensją emerytalną:

a) Jeżeli się bez pozwolenia rządu za granicę Królestwa wyniesie.

b) Jeżeli wyrokiem sądowym skazanym zostanie na karę, któraby pociągała za sobą utratę urzędu, gdyby jeszcze na nim zostawał, wyjąwszy jednak przypadki w art. 373 lit. a) 375 i 393 prawa karnego przewidziane. W przypadku jednak utraty pensji przez emeryta, żona jego i dzieci pobierać będą, jako alimenty połowę jego utraconey pensji, a to w ten sposób: iż jedna-czwarta część służyć będzie żonie do śmierci, a jedna-czwarta część dzieciom do dościa do lat niżej przepisanych. Po śmierci zaś matki część jey na dzieci spadnie. W żadnym atoli razie emeryt utracający pensją wysłużoną, nie będzie miał prawa zarządzenia tą oneyże połową, która przypada żonie jego i dzieciom.

Art. 25. Wdowy po urzędnikach, oficyalistach i posługaczach, którzy stosownie do niniejszych przepisów wysłużyli lata do emerytury ich kwalifikujące, choćby ci nie doszli do 50 lat wieku, będą pobierały pensją emerytalną wynoszącą połowę tej jakaby ich mężom służyła. Również wdowy po emerytach połowę ich pensji wysłużoney pobierać będą.

Art. 26. Wdowa utracą pensją emerytalną:

a) Gdy pójdzie za mąż.

b) Jeżeli się bez pozwolenia rządu za granicę wyniesie.

c) Jeżeli popełni zbrodnię lub taki występki, który pociąga za sobą zamknięcie w domu kary i poprawy, nie nadwierzając wszakże praw sierot jeśli pozostają w kraju; w takim razie atoli wdowa utracająca pensją, nie będzie miała prawa zarządzenia pensją jey dzieciom przypadającą.

Art. 27. Żona urzędnika, oficyalisty, lub posługacza, któraby się z nim rozwiodła, dom jego lub wspólne mieszkanie samowolnie, alboliteż przez prawną separacyą opuściła, utracą prawo do pensji emerytalney, która jednak dzieciom podług prawa dla nich zastrzeżonego wyznaczona będzie.

Art. 28. Jeżeli urzędnik, oficyalista, lub posługacz wchodzi w związki małżeńskie po skończonych latach 50 wieku, wdowa po nim ani dzieci z tego małżeństwa spłodzone nie będą mieli prawa do pensji emerytalney.

Art. 29. Gdyby emeryt wszedł w związki małżeńskie, wdowa i dzieci z takowego małżeństwa spłodzone nie będą mieli prawa do pensji emerytalney.

Art. 30. Dzieci pozostałe po śmierci oycy

urzędnika, oficyalisty, lub posługacza, który stosownie do niniejszych przepisów wysłużył lata do emerytury kwalifikujące, jeżeliby miały matkę mającą prawo do pobierania pensji stosownie do art. 25 niniejszego postanowienia, udzielone sobie mieć będą z kassy emerytalney, jakakolwiek będzie ich liczba i choćby oyciec umierając nie był jeszcze doszedł 50 lat wieku, wsparcie roczne odpowiadające dla wszystkich razem połowie pensji emerytalney, jakaby służyła oycu, również dzieci po emerycie pozostałe i mające matkę, którey służyć prawo do pensji emerytalney pobierać będą połowę wysłużoney pensji oycowskiej. Wsparcia takowe udzielane będą córkom aż do lat 16 skończonych, synom zaś aż do lat 18 skończonych. Skoro zaś najstarsze dziecię dojdzie do lat wyżej oznaczonych, lub gdy które z nich umrze, część pensji przez nie pobierana, spada na pozostałe rodzeństwo, i tak następnie aż do najmłodszego dopóki to niedójdzie lat przepisanych.

Art. 31. Jeżeli zaś pozostaną dzieci bez matki lub też z matką niemającą prawa do pensji emerytalney, natenczas kiedy ich będzie jedno lub dwoje pobierać będą połowę, a jeżeli więcej, całą pensją, jaką zmarły ich oyciec pobierał, lub do jakiej miałby był prawo w stosunku lat wysłużonych bez względu na wiek w jakim zakończył życie, lecz w ostatnim razie, jeżeli które z dzieci umrze lub dójdzie do lat powyższym artykułem oznaczonych, część pensji przez nie pobierana, wraca do funduszu emerytalnego, tak jednak, ażeby połowa oycowskiej pensji pozostała dla dzieci lub dziecka żyjących, albo niemających lat, powyższym artykułem oznaczonych.

Art. 32. Wdowy i dzieci po emerytach pobierać będą wsparcie ze skarbu publicznego i funduszu stowarzyszenia w stosunku przepisany art. 9 i 10 niniejszego postanowienia.

Art. 33. Pensye emerytalne liczyć się będą uzyskującym nie od daty przyznania lecz od daty wyścia ze służby.

Pensye emerytalne wdów i sierot liczyć się będą od daty śmierci mężów lub oyców.

Art. 34. Pobieranie pensji emerytalney zawierzać się odtąd będzie przez wyjazd bez pozwolenia za granicę, i zawieszenie takowe trwać będzie przez cały czas pobytu za granicą osoby pensją emerytalną pobierającej, która za powrotem do kraju nie będzie mogła żądać jey wypłaty. Kto by zaś dłużej nad lat trzy za granicą bez pozwolenia przebywał, utraci pensją tak, jak gdyby się z kraju wyniosł.

T Y T U Ł III.

O sposobie uznawania kwalifikacyi.

Art. 35. Kommissya emerytalna, do której przydującego i pięciu członków z każdej kommissyi rządowej po jednym wyznaczamy, w kompiecie najmniej trzech członków obecnych uznawać będzie prawa podających się, a to w następujący sposób:

1: Każdy urzędnik, oficyalista lub posługacz podający się do pensji emerytalney, winien będzie złożyć za pośrednictwem właściwey kommissyi rządowej lub inney naczelney władzy od kommissyi rządowych niezawisley:

a) Metrykę chrztu, akt urodzenia, lub gdyby

metryki ani aktu urodzenia nie było, świadectwo prawem przepisane, sporządzone w formie urzędowej i w dostatecznej legalizacyi opatrzone.

b) Nominacyą lub dowody urzędowe na pierwszy urząd, jaki posiadał.

c) Zaświadczenie właściwej komisji rządowej lub władzy naczelnej od komisji rządowej niezawisłej, co do pełnionej służby z wyszczególnieniem w takowym zaświadczeniu jej stopniów oraz ciągu lat, przez które obowiązków swych dopełniał.

b) Nominacya na ostatni stopień i urzędowy dowód, jaką ostatnią najwyższą pobierał płacę.

2. Emeryt żądający stosownie do art. 23 niniejszego postanowienia nowego oznaczenia swej pensji, lub urzędnik, oficyalista i posługacz mający już przyznaną pensyą, do podwyższenia onej, ze względu na dalsze lata swej służby podający się, winni złożyć tylko metrykę lub akt urodzenia i akt przyznania pensji, które nowego oznaczenia lub podwyższenia domagają się, oraz urzędowy dowód, powtórny lub dalszą służbę ich poświadczający.

3. Wdowa tak po urzędniku, oficyaliście lub posługaczu jak i po emerycie, podająca się do pensji emerytalnej, złożyć powinna oprócz powyższych dowodów: akt ślubu, akt zeyścia męża i zaświadczenie miejscowej władzy, jako z nim do śmierci mieszkała, i jako pod żadnym względem nie jest w przypadku pociągającym za sobą utratę prawa do pensji.

4. Dla uzyskania wsparcia dla dzieci zmarłego urzędnika, oficyalisty lub posługacza, równie jak dla dzieci zmarłego emeryta, złożone być winny oprócz powyższych wszystkich dowodów, metryki ich urodzenia i świadectwa życia. Podania czynione przez wdowy, równie jak podania w imieniu dzieci czynione, składane być także mają za pośrednictwem właściwych komisji rządowych lub innych władz naczelnych, od komisji rządowych niezawisłych, pod którymi zmarły emeryt lub zmarły urzędnik, oficyalista lub posługacz ostatnie sprawował obowiązki.

Art. 36. Komisya emerytalna, która danego sobie mieć będzie osobnego sekretarza i udzielną pomoc z kancelaryi Rady stanu, zbierać się będzie co rok w miesiącu wrześniu na czas potrzebny dla odbywania właściwych sobie czynności. Uznane zaś przez siebie prawa do pensji emerytalnych przedstawiać będzie wraz z stosowną opinią za pośrednictwem Namiestnika Naszego do Naszej decyzji.

Art. 37. Pensye wdów i sierot po urzędnikach, oficyalistach i posługaczach, którzy mieli za życia przyznane i oznaczone już pensye emerytalne, lub po emerytach, przyznawane i oznaczane będą ostatecznie przez Komisję emerytalną bez odwoływania się do Naszego zatwierdzenia. Jeżeli urzędnik, oficyalista lub posługacz mający już przyznaną i oznaczoną pensyą emerytalną, dalej jeszcze obowiązki urzędu swego pełnił, oznaczenie pensji dla wdowy i dzieci jego zastosowane będzie nie tylko do wysokości jego emerytalnej pensji, lecz i do podwyższenia onejże, jakiego zmarły miałby był prawo żądać w miarę późniejszych lat służby, a to w proporeyi art. 15 niniejszego postanowienia przepisanej.

TYTUŁ IV.

Przepisy ogólne.

Art. 38. Professorowie i nauczyciele publiczni, nie podlegają rozporządzeniom niniejszego postanowienia i oddzielne urządzenie przepisze prawidła, względem ich pensji emerytalnych.

Art. 39. Składki prostych górników nazwane: „knabschaftkasse” oraz składki zaprowadzone w służbie pocztowej między pocztionami, pozostają nadal wedle osobnych swych przepisów.

Art. 40. Pensye udzielane dotąd przez nas pod tytułem szczególnych nagród, a to mianowicie poświęcającym się szczególnie dobru ogólnemu, okazującym znamienitą wierność, lub ponoszącym straty w chlubnych dla dobra publicznego

zamiarach, lub nakoniec podpadającym w niezamierzony niedość, a któreto pensye osobistemi są tylko i kończącemi się ze zgonem pensyonowanego, będą i nadal z funduszu osobnego na budżecie corocznym umieszczonego udzielane, i pod żadnym pozorem funduszu stowarzyszenia emerytalnego ciężać niebędą. Ilekroć zaś tego uznamy potrzebną, zasiągać będziemy względem ich oznaczenia opinii Komisji emerytalnej.

Art. 41. Postanowienie nasze tymczasowe względem pensji emerytalnych i pensji szczególnych nagród z daty 16 lipca 1817 w tomie III Dziennika praw umieszczone, przestaje być obowiązującym z dniem 1 stycznia 1824.

Art. 42. Wykonanie niniejszego postanowienia, które w dzienniku praw ma być umieszczone, Komisjom rządowym, w czem do której należy, polecamy.

Dan w Petersburgu d. 24 lutego 1824 roku.

(podpisano) ALEXANDER.

Minister Spraw Wewnętrznych i Policji

(podpisano) T. Mostowski.

przez Cesarza i Króla

(L.S.) Minister Sekretarz Stanu, w zastęp-

stwie Jenerał Brygady, Rada Stanu

Dyrektor Jeneralny.

(podpisano) Stefan Hr. Grabowski.

Zgodno z Oryginałem Minister Sekretarz Stanu

w zastępstwie Jenerał Brygady, Rada Stanu

Dyrektor Jeneralny.

(podpisano) Stefan Hr. Grabowski.

Zgodno z Oryginałem Rada Sekretarz Stanu, Jenerał

Brygady (podpisano) Kossecki.

Zgodno z Wypisem Minister Sprawiedliwości

M. Badeni.

Za Sekretarza Jeneralnego Szef Bióra

K. Hoffman.

FRANCYA.

Paryż dnia 20 kwietnia.

(z Korrespondenta Warszawskiego)

Wniesiono dnia 5 b. m. przez ministra wojennego do izby parów projekt, względem zmiany dotychczasowego zaciągu do wojska, który stanowi: Wojsko francuzkie składa się, wedle ustawy z d. 10 marca 1818. 1) Ze stojącego wojska w liczbie 240,000 ludzi, które przez coroczne wybieranie 40,000 nowozaciężnych, utrzymywane być ma w zupełności. 2) Z odvodu tak zwanych weteranów, to jest: żołnierzy, którzy sześciuletni swój czas, wedle przepisów, w stojącym wojsku wysłużyli, i w korpusie weteranów, drugie sześć lat służby muszą; którzy jednak tylko w czasie wojny, do czynnej służby, i w wojskowej swej dywizyi, powołanymi być mogą; a jeśliby za obrębem swej dywizyi użytymi być mieli, jak podczas wojny hiszpańskiej, tedy potrzeba na to osobnej ustawy. Podług powyższego nowego projektu, zaciąg coroczny do służby lądowej i morskiej, wynosić ma 60,000 ludzi, a na miejscu dotychczasowego korpusu weteranów, utworzony być ma odwod z młodych żołnierzy, i dotychczasowa 12toletnia służba, tak w wojsku, jak i w korpusie weteranów, zmienia się na lat 8. Za główny powód do tego nowego urządzenia podał minister, że wojna z Hiszpanią, mimo okazanego zapalu przez starych żołnierzy, okazała niedostateczność korpusu weteranów, i t. d.

(z Gaz. Warsz.) Nowa pożyczka dla Hiszpanii, zwraca na siebie uwagę publiczności tutejszej, zwłaszcza pierwszych kapitalistów. Król Jmć Hiszpański, użył najdzielniejszych środków, dla zagojenia ran nieszczęsnej rewolucyi, i uspokojenia rozmaitych stronnictw. Do tego należy ustanowienie kassy umarzającej, której coroczny fundusz ma wynosić 100 mil. realow, tudzież polepszenie systemu niestałych dochodów, i inne ważne urządzenia skarbowe. Ścisłe zachowywana oszczędność, i podobieństwo zawarcia pieniężnego układu z osadami, przyłożą się także do utwierdzenia publicznego kredytu. Sprawa Hiszpanii jest dzisiaj sprawą Francji i całej Europy; rządy i ich interesa skarbowe, stanowią jedną całość

Handel i przemysł francuzki piękny daje przykład dla Hiszpanii, która nie zaniecha korzystając z niego, gdy zasady jej pomysłowości w trwałym sposobie założone zostaną, a chwila ta nie jest daleką. Pewnego dnia *Fryderyk Wielki* zapytał się w poufalem towarzystwie: który naród w Europie jest najbogatszym i najsilniejszym? Wymieniono mu naprzód Francją, a potem Anglią. Nie, rzekł ten Monarcha, takim narodem jest Hiszpania: od niepamiętnych czasów rządzą nią ministrowie, którzy, ile możliwości, usiłują ją zgubić, a wszelako do tychczas dokazać tego nie mogli.

Wyszło tu już oczekiwane od niejkiego czasu nowe dzieło Pana *Pouqueville*, pod napisem: *Historja odrodzenia Grecji*. Obeymuje 4 części z mappami i rycinami. Pierwszego dnia zaraz przedano 750 exemplarzy.

ANGLIA.

Londyn dnia 17 kwietnia.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Dotąd (pisze gazeta berlińska) przodkowała Anglia wszystkim narodom, w środkach systematu prohibicyynego, przeciwnych własnemu jej interesowi i duchowi czasu. Nakoniec pod światłymi ministrami otwiera się nowy rodzaj handlu, w tym pierwszym kraju handlowym; zastarzałe przesady nikną z gabinetu, a nawet na parlamencie przyjmuje się liberalniejszy systemat, czego skutkiem będzie, powolne, lecz całkowite uchYLENIE dotychczasowego systematu. Trzeba było tak zacząć, aby handel osadniczy angielski, nie przeszedł w znaczny części do innych narodów, a mianowicie Niderlandów. Kiedy dowoz towarów w Holandji stopniami się powiększał, w Anglii znacznie się zmniejszał. A czyliż może byż zład naturalniejszy wniosek, jak, że handel dla tego jedynie przechodził do Holandji, że tam wszystkie niemal płody, nawet z krajów europejskich, prawie bez wyjątku mniejszym podlegały opłatom, gdy tym czasem w Anglii były, częścią zakazane, częścią wielkiem cłem obciążone. Na terażniejszym posiedzeniu parlamentu uczyniono ważny krok do odmiany zastarzałego systematu, gdy 1) zmniejszono cło od surowego jedwabiu, i pozwolono wprowadzać materye jedwabne, nawet na potrzebę krajową, za opłatą 30 od sta wartości; 2) zupełnie prawie zniesiono cło od zagranicznej wlny, i pozwolono wyprowadzać wlnę angielską; 3) zmniejszono nagrody za wywóz płótna irlandzkiego i szkockiego. Wreszcie, tańsza cena towarów, powiększył ich używanie, tak, iż (jak jedna z gazet tutejszych wyraża) kucharka w jedwabnym fartuchu, swarować będzie zwierzynę, pieczoną na różnie. Jedwab i materye jedwabne, są to jednak artykułami, które Niemcowi tyle tylko obchodzą, ile wpszczenie ich do Anglii, dogodnie Francji i Włochom, czyni sprawiedliwą nadzieję, iż płody i wyroby niemieckie doznają także podobnego względu. Zwróci Anglia uwagę swoją na Niemcy, a wtedy wzajemny handel, który teraz upadł, prędko się podniesie, i najołgiejsze nawet chaty w obu krajach cieszyć się będą dobroczynnymi skutkami wolnego i kwitającego handlu.

Dnia 19. Pan *Holford*, prezes rady lekarskiej, wyraża w raporcie swoim do ministra spraw wewnętrznych, iż nie można weale mniemać, aby materya ospy krowiej, utraciła cokolwiek skutku od czasu, jak została wziętą z pierwsiastkowego źródła swego. Pokazanie się niekiedy lekkiej, powtórnay ospy naturalney, po zaszczepleniu krowiej, pochodzi zład, iż materya krowiej ospy była dawną, co wielokrotne doświadczenia posądziły. Rada zaleca w tej mierze największą uwagę; i twierdzi, iż bez troskliwości i pomocy parlamentu, korzyści tego wielkiego odkrycia, angielskich, ale też do Portugalii, Hiszpanii, Chin i t. d. posłano świeżą materyą ospy krowiej; i wszędzie ją z wdzięcznością przyjęto.

Jak wielką Anglię mają ochotę szukania zysku w pożyczkach zagranicznych, zład się pokazuje, iż do pożyczki dla Rzeczypospolitey kolum-

bijskiej, wynoszącej 4 mil. 750,000 f. st., której podjął się bankier *Goldsmith*, chciało należeć tyle osob, iż ofiarowane pieniądze, sześć razy powyższą sumę przewyższyły.

HISZPANIA.

Madryt dnia 10 kwietnia.

(z *Korrespondenta Warszawskiego*.)

Uchwała królewska z d. 9 b. m. nakazuje adwokatom, notaryuszom i prokuratorom, którzy pod rządem konstytucyynym mianowani byli, starać się o nowe patenta, inna zaś uchwała stanowi, iż wszyscy wymienieni urzędnicy powinni dowiedzieć, że odbyli nauki prawem przepisane.

Uchwała względem oczyszczenia wstrzymała na została. Zabrano na rozkaz Królewski i do *Aranjuez* zawieziono wszystkie wydrukowane już exemplarze tej uchwały.

Rada kastylijska zajęła się zniesieniem przedaży dóbr będących własnością gmin, oraz uposażeń nadanych pod rządem kortezów.

PRUSSY.

Berlin dnia 1 maja.

(z *Korrespondenta Warszawskiego*.)

Hrabia *Sales*, nadzwyczajny sardyński poseł i pełnomocny minister przy naszym dworze, wyjechał zład do *Turyń*.

Kawaler *Vismar*, należący do poselstwa francuzkiego, przybył tu gońcem z *Paryża*.

Dnia 24 z. m. umarł tu zasłużony Radca ministeryum interesów zagranicznych, *Paweł Łukdwik Lecocq*, kawaler czerwonego orła i żelaznego krzyża na białej wstędze, w 52 roku życia. Był oraz tajnym radcą poselskim i członkiem rządu w Xiezłwie Neufchatelskiem.

Głoszą o bliskiej i ważnej odmianie we względzie administracyynym w prowincjach naszych nadreńskich. Dotychczas instytucye francuzkie były tam użyte w kształcie administracyynym; spodziewają się do tego i organizacyi sądowej na sposób pruski. Względem urzędzenia w tychże prowincjach prowincjonalnych stanów, nie mamy nic jeszcze pewnego.

Roboty około twierdz *Koblentz* i *Ehrenbreitstein*, rozpoczęte są na nowo, i ukończone będą mają w przyszłym roku.

Niedawno wykopano w Szlązku różne monety arabskie 16 wieku.

TURYCA.

Stambul dnia 26 marca.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Dowiadujemy się z *Morei*, iż nowa rada wykonawcza grecka, będąca wyłącznie dziełem idryczyków i spezyczyków, znajduje się ciągle w *Kranidi*, wsi leżącej we wschodniej stronie odnogi argolskiej, niedaleko wyspy *Spezyi*, dokąd po wiadomej wyprawie w zeszłym miesiącu grudnia schronili się przeciwnicy fakcyi *Kolokotroniego*. Nowa ta rada oskarżyła 3 swoich poprzedników, *Piotra Mauromichali* (beja *Mayny*), *Sotera Karalampy* i *Jędrzeja Metaxa*, obwiniając ich o największe zbrodnie, a potem nawet samego *Kolokotroniego*: Na to oskarżenie odpowiedział dumnie *Kolokotroni*. Wspomniona władza jest tak słabą, iż w wydanem obwieszczeniu skarży się między innymi na to, że im nie chcą oddać zabranego archiwum i pieczęci, i że dla tego musi używać tymczasowej pieczęci. Dopóki syn *Kolokotroniego* posiadać będzie *Napoli di Romania*, a *Nikitas Korynt*, póty nie można przewidzieć, kiedy się ten stan absolutnej anarchii ukończy.

Potwierdza się doniesiony już wypadek przy zbrojowni w *Misolungi*, lecz wziął koniec upokarzający władzę *Mourocordata*. Gdy oficer niemiecki został zastrzelony, a wszyscy użyci do robot w zbrojowni, między którymi było kilku biegłych mechaników i maytków, uciekli do *Zante*, miano ukarać *Suliotę*, który popełnił zabójstwo, natychmiast zbuntowało się 700 suliotów, i zabójcę wzięli pod swoją opiekę. *Mourocordato* musiał nakoniec nie tylko zrzec się ukarania jego, lecz nawet

grzeczną przemową ulagodził suliotów, dla zapobieżenia niebezpiecznemu buntowi. Zdarzenie to tak przstraszyło Lorda Byron, iż przez kilka dni miał mocne konwulsje, które kazały się lękać o życie jego.

Od granic tureckich dnia 7 kwietnia.

Listy prywatne z Bitoglii pod d. 24 marca donoszą, iż w Albanii wielkie panuje zamieszanie. Mieszkający tam turcy, których jedna część podlega baszy skutaryyskiemu, a 2ga małym bejom, prowadzą z sobą zaciętą wojnę, z czego albańscy chrześcijanie, połączeni teraz z grekami, korzystają. Wojna ta (jak się zdaje) ztąd powstała, iż bejowie odmówili kontyngensu swego baszy skutaryyskiemu, który z powodu przeszłoroczney niepomyślnej wyprawy swojej do *Misolungi*, oddawna już ściągnął niełaskę Porty. Piszą z *Seres*, iż Dywan postanowił zotoletniego wnuka *Ali Baszy Janiny* odesłać napowrót z amnestyą do *Janiny*, gdzie ma mieć stronników. Po wyniesieniu tego baszy rzeczca, po schwytaniu i zabiciu dziadka jego, stan rzeczy w tamecznych okolicach tak się odmienił, iż Porta spodziewa się odnieść korzyści ze wspomnianego środka. Słychać, iż *Bosilkia*, wdowa po *Ali Baszy*, która go (jak wiadomo) zdradziła, towarzyszyć będzie temu wnukowi.

Wychodząca w *Smyrnie* gazeta pod napisem *Dostrzegacz Wschodni*, donosi, iż Turcy w *Falieri*, w Azji mniejszej, zaczęli znowu zabijać bezbronných Greków na ulicach. Od d. 17 do 19 lutego 84 greków utraciło życie tym sposobem, poczem wściekłość barbarzyńców ottomańskich nie co zwolniła.

Dnia 10. Ostatnie numera wychodzącej w *Missolungi* gazety pod napisem *Kronika Grecka* z dnia 11, 18 i 19 lutego donoszą, iż szkoły wojskowe, założone przez Anglików w *Missolungi*, czynią już ważne dla kraju przysługi. Obwieszczenie, umieszczone w rzeczony gazecie, wzywa młodzież od lat 15 do 20, aby uczęszczała do szkoły, gdzie się będzie uczyć ciesiolki, lania dział i t. d., i codziennie uczeń dostanie 2 racye i półtora dollara na miesiąc. Znakomity angielski oficer inżynierów zarządza tą szkołą, i trudni się utworzeniem korpusu artylleryi. Budują się 4y statki kanonierskie 18sto działowe, dla przeszkodzenia Turkom, aby nie wcisnęli się do portu, lub nie trzymali w zamknięciu. Niedawno bryg turecki wpadł na mieliznę pod *Missolungi*; będący na nim ludzie zapalili go, aby się nie dostał w moc greków. Tegoż dnia inny bryg turecki wyleciał na powietrze nie daleko *Lepanto*. Utrata tych obu statków, oraz jeszcze trzeciego przy *Itace*, osłabiła potęgę morską turecką w tamecznych okolicach.

Stosunki między Portą a Lordem *Strangford*, posłem angielskim, wzięły przykry obrót. Namieniono już o skargach na Anglię, które wielki wezyr jeszcze przed chorobą swoją podał przez tłumacza wspomnionemu posłowi. Lord *Strangford* usiłował zaspokoić wielkiego wezyra, twierdząc iż to, co Grecy od Anglii otrzymali, było posłaniem jedynie przez prywatne osoby, iż natychmiast uwiadomi swój rząd o podanych skargach, i prosić będzie o ich ułatwienie. Przeszał wówczas na tém minister turecki. Lecz nagle odmieniła się scena. Po wysłaniu gońca przez Lorda *Strangford*, przybył do *Sambułu* agent *Deja* algierskiego, i przywiozł listy, w których *Dey* skarży się na Anglików, iż bez żadnego pozoru rozpo-

częli z nim wojnę i okręty jego zabrali. Oświadczył oraz agent, iż *Dey*, jeśli wkrótce z tego przykrego stanu nie wyjdzie, nietylko wielkiemu Sultanowi nie pośle żadney pomocy, w okrętach i lądziach, lecz nawet okręty wojenne swoje, które się jeszcze znajdują przy flocie ottomańskiej lub są oddane pod rozporządzenie Porty, odwołać musi dla własnego bezpieczeństwa. Takie oświadczenia *Deja* sprawiły spodziewany skutek. Wielki Sultan chciał natychmiast kazać włożyć *ambargo*, na wszystkie okręty angielskie, będące w portach jego, i wszystkich Anglików osadzić w więzieniu. Z trudnością zdołano go odwieść od tego skwapliwego kroku, i nakłoniono, aby rzecz tę oddał pod rozstrzygnięcie wielkiego Dywanu. Zwołano Dywan, który postanowił domagać się od posła angielskiego, aby rząd jego natychmiast zaniechał wszelkich kroków nieprzyjacielskich przeciwko *Algierowi*. Lord *Strangford* oświadczył, iż doniesie dworowi swemu o tem żądaniu, i wypada zachećkać na odpowiedź jego.

WŁOCHY.

Dnia 12 kwietnia.

(z Korrespondenta Warszawskiego.)

W Wenecyi odbyła się w dniu 4 b. m. wojskowa uroczystość. Jeszcze w r. 1820 kilka okrętów wypłynęło z portu weneckiego do Chin. W drodze pomiędzy *Batawią* a *Siecaprą* na okęcie *Karolina* okazała się choroba zwana *Cholera Morbus*. Iane okręty utraciły przez nią po 2/3 części swojej osady, na okęcie zaś *Karolina* umarło tylko 20 osób, reszta zaś ocalała z powodu niezmożonej usilności kapelana, dwóch chirurgów, oraz niektórych żołnierzy i matkówek, którzy mnię poświęcając na własne bezpieczeństwo, dzień i noc poświęcaли usługi swoje chorym. Monarcha, chcąc nagrodzić to zaszczytne ich poświęcenie się, rozkazał udzielić kapelanowi i pierwszemu chirurgowi wielki złoty medal zasługi, chirurgowi drugiemu mniejszy, kapralowi przeznaczył nagrody zł. sto, a każdemu z żołnierzy i matkówek zł. 50. Uroczyste udzielenie tych nagród odbyło się publicznie w przytomności całego wojska morskiego, które stanęło pod bronią.

Od granic włoskich dnia 15 kwietnia.

(z teyże gazety.)

Konsul Szwedzki w *Kairze* pisze ztamtąd pod d. 10 lutego: „Zeszłego tygodnia powrócił tu *Imail* Basza ze swej głównej kwatery. Mianowany on jest od W. Sultana naczelnym wodzem armii, przeznaczonej przeciw powstańcom greckim, a mianowicie przeciw *Morei*. Głoszą iż basza osobiście armią dowodzić będzie, i że około połowy maja z nią wyruszy. Składa się ona ze 20,000 rodowitych Afrykanów, po większej części z *Nubii*, uzbrojonych po europejsku i wyuczonych przez oficerów francuzkich. Milicyi tej jest 30,000 ludzi, z których 20 000 walczyć ma przeciwko grekom. Tak wciaż postępując basza, zaprowadzi dla Egiptu czasy *Sesostrów*, *Ptolomeuszów* i *Arabów*. Jego nubijska armia nie wie nic o W. Sultanie, nic o *Mahometcie*, a zatem gdyby tego żądano, nie wstrzyma jej od walczenia i przeciw Turkom; milicya ta jest z resztą dopodziwienia dobrze wyćwiczona i w karnośći trzymana.

Kurs wileński na assygnaty od dnia 29 kwietnia
rubel srebrny 3 rub. 32 kop., dukat nowy 11 rub. 92½ kop., stary 11 rub. 70½ kop., imperyal 37 r. 10 k

	Wys. Ther. Reau.	Wiatry.	Odmiana w dowiat.
Obserwacje meteorologiczne.	27 cal. 7,2 lin.	+ 9 stopni.	Południowy.
	27 — 8,5 —	+ 2,25 — —	Zachodni.
			Pochmurno.
			Pogoda.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora.
Andrzej Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.